

Kompendie för valpkurs
hos
Falu Hundsällskap

I detta kompendie kommer ni hitta lite allmännyttig information som kan vara bra att ha som valpägare!

---

*STORT GRATTIS TILL DIN VALP OCH VI ÖNSKAR ER
LYCKA TILL PÅ ER RESA FRAMÖVER.*

NI HAR NU TAGIT STEGET ATT KÖPA ER EN HUND SOM ANTAGLIGEN KOMMER FINNAS MED I ER FAMILJ ÖVER EN LÅNG TID FRAMÖVER. DETTA BRUKAR VARA EN FANTASTISK TID ATT FÅ HEM EN NY LITEN VARELSE SOM MAN SKA LÄRA KÄNNA, DENNA TID KAN OCKSÅ KANTAS AV OLIKA SMÅ DELIKATA PROBLEM SOM EN VALP OCKSÅ KOMMER MED.

TILL EN BÖRJAN SKA NI FÖRSÖKA NJUTA AV DENNA TID DÅ DEN KOMMER GÅ FORT FÖRBI, DET SÄGER BARA VIPS SÅ ÄR HUNDEN VUXEN 😊

ATT FÅ HEM EN LITEN VALP KAN VARA OMTUMLANDE FÖR HELA FAMILJEN, MEN ÄVEN FÖR DEN LILLA VALPEN SOM SKA LÄRA KÄNNA EN NY FAMILJ UTAN SIN MAMMA OCH SYSKON. DÄRFÖR ÄR DET AV STOR VIKT ATT NI TAR DET LUGNT I BÖRJAN OCH LÄR KÄNNA ERAN VALP I LUGN OCH RO INNAN NI BÖRJAR MED ERA ÄVENTYR.

Koppel och sele

DET VANLIGASTE MAN ANVÄNDER TILL SIN HUND ÄR ETT HALSBAND OCH KOPPEL. VALPENS NACKE ÄR VÄLDIGT SKÖR OCH INNEHÅLLER MYCKET NERVBANOR, SKELETTET HOS EN VALP HAR INTE VUXIT IHOP FÖRRÄN DEN ÄR UNGEFÄR 1 ÅR, HOS EN STÖRRE RAS SÅ TAR DET ÄNDA UPP TILL HUNDEN ÄR 1,5 ÅR INNAN SKELETTET VÄXT KLART.

EN VALP FÖRSTÅR INTE HUR DEN SKA GÅ I KOPPEL, DET ÄR ONATURLIGT FÖR DEN ATT SITTA FAST, SÅ DEN KOMMER OFTAST DRA FÖR ATT KOMMA FRAMÅT, DEN KAN KASTA SIG MOT INTRESSANTA SAKER OCH IBLAND OM DEN HOPPAR SÅ KAN DEN GÖRA EN VOLT I LUFTEN EFTERSOM DEN SITTEER FAST.

NACKEN HOS EN VALP ÄR OTROLIGT SKÖR OCH VALPEN KAN FÅ WHIPLASH, DISKARNA KAN SKADAS OCH VALPEN KAN FÅ ONT. FRAM PÅ HALSEN SITTEER OCKSÅ STRUPHUVUDET SOM ÄR SKÖRT OCH OM VALPEN DRAR FÖR HÅRT SÅ KAN DENNA KOLLAPSA. PÅ VALPENS HALS SITTEER ÄVEN DERAS HÖRSELNERVER YTLIGT OCH HAR MAN ETT HALSBAND OCH VALPEN DRAR SÅ KAN MAN SKAVA PÅ DESSA OCH I FORSKNING HAR MAN SETT ATT VALPEN SENARE I LIVET KAN BLI DÖV. OM ETT HALSBAND STRYPER ÅT NÄR VALPEN DRAR SÅ BLOCKERAR VI ÄVEN BLODFLÖDET UPP TILL HJÄRNAN VILKET GÖR ATT VALPEN KAN FÅ ETT HÖGT ÖGONTRYCK OCH KAN DÄRMED SKADA SYNEN HOS VALPEN.

VI VILL INTE SKRÄMMA UPP ER MED DENNA TEXT UTAN BARA INFORMERA DET MAN SETT I FORSKNING OCH HOS VETERINÄRER NÄR DET GÄLLER SKADOR HOS VALPAR.

DET FINNS MYCKET INFORMATION PÅ INTERNET SOM SÄGER ATT VALPAR KOMMER DRA MER MED SELE, MAN KAN INTE KORRIGERA HUNDEN MED

EN SELE, ELLER ATT MAN INTE FÅR KONTROLL PÅ HUNDEN. DETTA STÄMMER INTE, UTAN DET HANDLAR OM ATT LÄRA HVALPEN GÅ FINT OCH FÅ DEN ATT TYCKA ATT FÖLJSAMHET ÄR ROLIGT OCH ATT DEN VILL VARA MED DIG.

EN VALP KOMMER ATT DRA OCH DET KOMMER TA TID INNAN MAN FÅR DEN ATT SLUTA DRA, SÅ VI RÅDER ER ATT ANVÄNDA SELE TILLS VALPEN BLIVIT DUKTIG PÅ ATT GÅ I KOPPEL.

AV DE ÖVNINGAR SOM FÖLJER NEDAN SÅ HANDLAR INGEN OM DOMINANS, HUNDEN SKA VETA SIN PLATS, HÅRT LEDARSKAP ELLER LIKNANDE, UTAN DET HANDLAR OM ATT FÖREBYGGA STRESS, ORO, RUTINER OCH SÄKERHETSTÄNK.

När valpen ska äta

NÄR VALPEN SKA ÄTA SKA DET VARA LUGNT KRING DEN, INGEN LEK ELLER STOJ, UTAN DEN SKA FÅ ÄTA SIN MAT I LUGN OCH RO. DEN FÅR GÄRNA SITTA INNAN DEN SKA FÅ MAT, BRÅKA DOCK INTE MED DEN, FYA INTE ELLER NEJA INTE DEN. LÄR DEN ATT SITTA FÖRST, GE EN GODIS OCH BERÖM. MAN KAN HÅLLA LITE LÄTT PÅ BRÖSTET PÅ VALPEN OCH NÄR DEN SÄTTER SIG TAR MAN BORT HANDEN OCH GER EN GODIS. SEN GER MAN ETT "VARSÅGOD" SÅ FÅR VALPEN BÖRJA ÄTA SIN MAT.

ATT VALPEN SKA SITTA INNAN DEN FÅR MAT HANDLAR OM ATT DEN SKA VARA LUGN OCH INTE STRESSAD NÄR DEN SKA ÄTA OCH HAR INGET MED DOMINANS ELLER LEDARSKAP ATT GÖRA. ALLTSÅ, LUGNA OCH KONTROLLERADE MATSITUATIONER ÄR BRA.

När ni skall gå ut

NÄR NI SKA GÅ UT PÅ PROMENAD SÅ BRUKAR VALPEN BLI EXALTERAD OCH GLAD, SÅ DEN KAN HA SVÅRT FÖR ATT SITTA STILL OCH VARA LUGN. FÖRSÖK SÅ OFTA OCH MYCKET DU KAN ATT DEN SKA SITTA ELLER STÅ STILL NÄR DU KLÄR PÅ DIG OCH DU SKA SÄTTA PÅ KOPPLET. ATT VALPEN ÄR GLAD FÖRSTÅR VI MYCKET VÄL, DOCK KAN DET LEDA TILL STRESSIGA SITUATIONER BÅDE FÖR VAPEN OCH ÄGAREN, VILKET KAN LEDA TILL ATT VALPEN ÄR VÄLDIGT UPPJAGAD NÄR DEN KOMMER UT. SÅ FÖRSÖKA FÅ VALPEN ATT SITTA, GE GODIS OCH BERÖM DEN, MEN BRÅKA INTE FÖR MYCKET MED DEN. TÄNK PÅ ATT DET ÄR EN VALP OCH DEN KAN HA SVÅRT FÖR ATT SITTA STILL FÖR LÄNGE. UTAN TA DET I EN LUGN TAKT SÅ NI INTE HAMNAR I KONFLIKTER.

NÄR NI KOMMER UTANFÖR DÖRREN SKA VALPEN SITTA ELLER STÅ STILL SÅ DU KAN LÅSA DÖRREN, SÅ SAMMA REGLER OCH TRÄNING GÄLLER ÄVEN DÄR.

När det kommer besök

NÄR DET KOMMER BESÖK SÅ PLINGAR DET OFTAST PÅ DÖRREN, DETTA LÄR SIG EN VALP VÄLDIGT SNABBT OCH DÅ HAR VI ETT BETINGAT LJUD = DÖRRPLING – DET KOMMER NÅGON.

DET FÖRSTA VI MÅSTE GÖRA ÄR ATT UNDERVISA VÅRA BESÖKARE HUR MAN SKA GÖRA NÄR DOM KOMMER FÖR BESÖK. DET ÄR OFTAST SVÅRT ATT MOTSTÅ EN SÖT LITEN VALP SOM KOMMER SPRINGANDE OCH VI SOM NYA ÄGARE VILL JU VERKLIGEN VISA UPP VÅR NYA FAMILJEMEDLEM. DOCK KAN DETTA SLUTA MED ATT VALPEN BLIR ALLDELES FÖR UPPJAGAD MED STOR STRESS OCH ATT BESÖKARE SOM ÄR RÄDDA FÖR HUNDAR FÅR EN HOPPANDE VALP PÅ SIG.

SÅ BE ERA BESÖKARE OM FÖLJANDE:

1. HÄLSA INTE PÅ HUNDEN
2. TITTA INTE PÅ ELLER KOMMUNICERA MED HUNDEN
3. LÅT DOM GÄRNA KASTA LITE GODIS TILL HUNDEN
4. NÄR DOM SENARE FÅR HÄLSA SKA DOM INTE TJOA OCH HÖJA RÖSTEN, UTAN HÄLSA SOM VANLIGT OCH VAR LUGN

NI SJÄLVA GÖR SÅ HÄR:

1. SE TILL ATT NÅGON KAN STÅ MED HUNDEN I KOPPEL
2. DEN SOM STÅR MED HUNDEN FÖRSÖKER FÅ HUNDEN ATT SITTA OCH SÄGER STANNA, FÖR ATT GE GODIS OCH BELÖNA NÄR HUNDEN GÖR RÄTT.
3. KAN HUNDEN INTE SITTA STILL ÄN, SÅ FÖRSÖK FÅ DEN ATT STÅ STILL.

4. RYCK EJ I KOPPLET, SÄG INTE "NEJ" ELLER BLI ARG, DET KOMMER BARA GE VALPEN EN OLUSTKÄNSLA. I ETT SENARE SKEDE KAN VALPEN, NÄR DEN BLIR ÄLDRE, BLI REAKTIV ISTÄLLET OM VI ANVÄNT NEGATIVITET I TRÄNINGEN NÄR DET KOMMER BESÖKARE. MATTE/HUSSE BLIR ARG NÄR NÅGON KOMMER, DÅ SKA JA OCKSÅ BLI ARG.

DET TAR LÅNG TID ATT TRÄNA DETTA SÅ HA TÅLAMOD OCH UTHÅLLIGHET, TILL SIST KOMMER NI LYCKAS. DET KOMMER KOMMA SMÅ KVITTON PÅ VÄGEN OCH VAR GLAD FÖR DOM EFTERSOM ROM INTE BYGGDES PÅ EN DAG 😊

HAR NI INGEN SOM KAN STÅ MED VALPEN, KAN NI HA DEN I ETT RUM MED T.EX. ETT KOMPOSTGALLER ELLER BARNGRIND FÖR, STÄNG INTE IN VALPEN, DET KAN SKADA DEN MER PSYKISKT OCH DEN KAN BLI RÄDD. BESÖKARNA SKA INTE GÅ FRAM OCH HÄLSA PÅ VALPEN, UTAN BARA GÅ FÖRBI TILLS DU KAN TA UT DEN SJÄLV I KOPPEL OCH TRÄNA.

I BÖRJAN ÄR DET BRA OM VALPEN INTE BEHÖVER HÄLSA PÅ EN GÅNG, UTAN ATT DEN FÅR BLI ORDENTLIGT LUGN INNAN DEN FÅR HÄLSA OCH DÅ MED ETT VARSÅGOD.

Barn och hund

MÅNGA BARN TYCKER DET ÄR DET MEST FANTASTISKA SOM HÄNT NÄR FAMILJEN SKAFFAR EN SÖT LITEN VALP OCH DET ÄR SJÄLVKLART FÖRSTÅELIGT. DOCK ÄR DET NÅGRA SAKER MAN SKA TÄNKA PÅ OM MAN HAR BARN ELLER BARNBARN I FAMILJEN OCH SOM SKA VARA KRING VALPEN.

1. LÄMNA INTE BARN OCH VALP ENSAMMA OAVSETT SITUATION
2. LÄR BARNET HUR MAN HÄLSAR PÅ VALPEN
  - MAN SÄTTER SIG NER PÅ HUK OCH LÅTER HUNDEN KOMMA FRAM SJÄLV
  - MAN SÄTTER INTE FRAM EN HAND TILL EN HUND MAN INTE KÄNNER
  - MAN FÅR INTE KLAPPA HUNDEN PÅ HUVUDET DÅ DEN TYCKER DET ÄR ETT HOT OCH KAN DÅ BITAS
  - MAN KLAPPAR HUNDEN PÅ RYGGEN OCH MAN SMEKER DEN GÄRNA DÅ
  - MAN SKA INTE KLAPPA EN HUND PÅ RUMPAN FÖR DEN KAN BLI RÄDD DÅ OM DEN INTE SETT ATT MAN KOMMER
3. LÅT INTE BARNET LEKA FÖR MYCKET MED HUNDEN, SOM T.EX. KASTA BOLLAR ELLER LIKNANDE DÅ DET KAN STRESSA, LEK EN LITEN STUND SEN ÄR DET PAUS
4. LÄR BARNET ATT NÄR HUNDEN SOVER FÅR MAN INTE STÖRA DEN
5. MAN FÅR INTE TA HUNDENS BEN ELLER MAT
6. HUR MAN HANTERAR KOPPEL OCH HUND
7. LÅT INTE BARNET KRAMA HUNDEN, DÅ HUNDEN OFTAST TYCKER DET ÄR EN JOBBIG SITUATION
8. LÄR BARNET ATT OM HUNDEN GÅR IVÄG SÅ FÅR DEN GÖRA DET OCH ATT MAN INTE JAGAR EN HUND

Valpens hälsa

HUNDENS TEMPERATUR ÄR NORMALT MELLAN 38 – 38,5 GRADER. TA TEMPEN NÄR DIN HUND ÄR FRISK SÅ VET DU VAD DEN BRUKAR LIGGA PÅ.

TA 3 GÅNGER MED NÅGRA DAGARS MELLANRUM SÅ VET DU PÅ ETT UNGEFÄR MEDELVÄRDET.

ANVÄND EN TERMOMETER SOM ÄR MJUK VID DEN DELEN SOM MAN STICKER IN I RUMPAN, UTIFALL HUNDEN BLIR RÄDD OCH KASTAR SIG ÅT SIDAN SÅ SKADAR MAN INTE TARMSLEMHINNAN.

HUNDENS KLOR SKA MAN KLIPPA SÅ DOM INTE VÄXER SIG FÖR LÅNGA VILKET KAN GE HUNDEN EN ONORMAL TASSSTÄLLNING OCH KAN SKADA HUNDEN. DET FINNS IDAG KLOSLIPAR SOM MAN KAN ANVÄNDA SIG AV OM HUNDEN ÄR RÄDD FÖR KLOSAXEN.

KLIPP ENDAST EN KLO ÅT GÅNGEN OCH BELÖNA MED MYCKET GODIS OCH BERÖM, KLIPP LITE LITE SÅ DU INTE KLIPPER I PULPAN, FÖR HUNDEN KAN DÅ FÖRKNIPPA DETTA MED OBEHAG. OM DU INTE VILL KLIPPA SJÄLV SÅ FINNS DET HUNDTRIMMARE SOM KAN HJÄLPA DIG MED DET.

HUNDENS ÖRON SKA KOLLAS 1 GÅNG PER VECKA MINST. ÖRONEN SKALL VARA RENA OCH LJUSROSA OCH INTE LUKTA NÅGOT. OM MAN BEHÖVER GÖRA RENT HUNDENS ÖRON FINNS DET SPECIELLA MEDEL HOS VETERINÄREN MAN KAN KÖPA, KÖP EJ SÅDANT SOM ÄR STARKT PARFYMERAT ELLER LUKTAR JÄTTEGOTT, DET KAN SVIDA I ÖRONEN OM DOM HAR ETT SÅR LÄNGRE NER. ETT BRA MEDEL ÄR DOUXO CARE – AURICULAR LOTION SOM MAN KAN KÖPA HOS T.EX. VETTRIS ELLER PÅ INTERNET.

HUNDENS MUN ÄR VIKTIG ATT KOLLA VARJE DAG DÅ DET KAN FASTA GRÄSSTRÅN, PINNAR ELLER LIKNANDE SOM KAN SKADA HUNDEN. TANDKÖTTET PÅ HUNDEN SKA VARA LJUST ROSA OCH NÄR NI TRYCKER PÅ DET SÅ SKA DET BLI VITT OCH FÄRGEN SKA SNABBT KOMMA TILLBAKA. OM HUNDEN ÄR BLEK OM SLEMHINNORNA OCH FÄRGEN INTE KOMMER TILLBAKA SNABBT KAN HUNDEN VARA ALLVARLIGT SJUK OCH SKA TILL VETERINÄR.

HUNDENS TÄNDER SKA BORSTAS OFTA, HELST VARJE KVÄLL, SÅ LÄR VALPEN REDAN FRÅN NÄR DEN ÄR LITEN ATT BORSTA TÄNDERNA. DET FINNS SPECIELLA TANDBORSTAR OCH TANDKRÄM TILL HUNDEN MAN KAN ANVÄNDA, DESSA KAN KÖPAS HOS VETERINÄREN. BORSTA LITE GRANN OCH BELÖNA, UTÖKA ANTAL TÄNDER OCH TIDEN DU BORSTAR SUCCESSIVT SÅ INTE HUNDEN BLIR RÄDD ELLER KÄNNER OBEHAG. GENOM DETTA SÅ KAN DU FÖREBYGGA TANDSTEN OCH SJUKDOMAR I MUNHÅLAN HOS DIN HUND OCH ATT DEN FÅR BEHÅLLA SINA TÄNDER HELA LIVET.

HUNDENS VIKT ÄR DET NOGA MED ATT HA KOLL PÅ, EN ÖVERVIKTIG VALP KAN FÅ SKADOR SOM KANSKE MÅSTE OPERERAS ELLER I VÄRSTA FALL KAN MAN INTE GÖRA NÅGOT ÅT DET. SÅ HÅLL KOLL PÅ VIKTEN PÅ DIN HUND, KÄNN ÖVER REVBENEN, DU SKA KÄNNA REVBENEN DÅ ÄR DET OK. MEN OM DU SER REVBENEN MED ÖGAT SÅ KAN DEN VARA UNDERVIKTIG. MEN OM DU ÄR OSÄKER SÅ PRATA MED VETERINÄR ELLER EN DJURSUJKSKÖTARE HOS DIN VETERINÄR SOM KAN GE DIG RÅD. SEN FINNS DET RASSKILLNADER OCKSÅ, SÅ FÖR ATT VARA PÅ DEN SÄKRA SIDAN PRATA MED DIN VETERINÄR SÅ DU VET ATT VALPEN VÄXER OCH MÅR BRA.

ÖVERHETTNING HOS HUND ÄR GANSKA VANLIGT SOMMARTID, MEN FÖREKOMMER ÄVEN VINTERTID HOS HUND. HUNDAR DRABBAS GANSKA SNABBT AV VÄRMESLAG EFTERSOM DOM INTE KAN SVETTAS ORDENTLIGT SOM VI MÄNNISKOR KAN. DOM KAN ENDAST SVETTAS GENOM TASSARNA OCH MUNNEN/TUNGAN. OM EN HUND HAR BLIVIT ÖVERHETTAD EN GÅNG SÅ HAR DEN ANTAGLIGEN FÖRSTÖRT DEN S.K. TEMPERATURGIVAREN I HJÄRNAN OCH KOMMER DÅ HA SVÅRT ATT KUNNA REGLERA DETTA FRAMÖVER.

SÅ TÄNK PÅ ATT INTE SPRINGA ELLER CYKLA MED DIN HUND OM DET ÄR ÖVER 16 PLUSGRADER.

LÄMNA INTE HUNDEN I EN BIL NÄR DET ÄR VARMT UTOMHUS DÅ DEN KAN DÖ AV VÄRMESLAG PÅ BARA NÅGRA MINUTER OM DET ÄR TILLRÄCKLIGT VARMT UTE.

TEMPERATUR I BILEN			
Klockslag	Temp ute	Väderlek	Temp i bil
08.30	+22°	sol	+23°
09.30	+22°	sol	+38°
10.30	+25°	sol	+47°
11.30	+26°	sol	+50°
12.30	+27°	sol	+52°
13.30	+27°	sol	+52°
14.30	+28°	sol	+50°

Källa: SKK 2014

LAG OM KOPPELTVÅNG

I LAGEN OM TILLSYN ÖVER HUNDAR OCH KATTER STÅR ATT HUNDAR UNDER TIDEN DEN 1 MARS TILL 20 AUGUSTI SKA HÅLLAS UNDER SÅDAN TILLSYN ATT DE HINDRAS FRÅN ATT LÖPA LÖS I MARKER DÄR DET FINNS VILT. DET INNEBÄR INTE AUTOMATISKT ATT HUNDEN MÅSTE VARA KOPPLAD, MEN DU BEHÖVER HA EN SÅDAN KONTROLL ÖVER DIN HUND

ATT DET MOTSVARAR ETT OSYNLIGT KOPPEL. LAGEN FINNS TILL FÖR ATT FÖRHINDRA ATT HUNDAR STÖR ELLER JAGAR VILDA DJUR UNDER DEN TID PÅ ÅRET NÄR DE FÅR SINA UNGAR. DET ÄR TILL OCH MED STRAFFBART OM HUNDEN FÖRFÖLJER VILDA DJUR

Så står det i Lagen om tillsyn över hundar och katter

16 § UNDER TIDEN DEN 1 MARS-20 AUGUSTI SKALL HUNDAR HÅLLAS UNDER SÅDAN TILLSYN ATT DE HINDRAS FRÅN ATT SPRINGA LÖSA I MARKER DÄR DET FINNS VILT. UNDER DEN ÖVRIGA TIDEN AV ÅRET SKALL HUNDAR HÅLLAS UNDER SÅDAN TILLSYN ATT DE HINDRAS FRÅN ATT DRIVA ELLER FÖRFÖLJA VILT, NÄR DE INTE ANVÄNDS VID JAKT. REGERINGEN ELLER DEN MYNDIGHET SOM REGERINGEN BESTÄMMER FÅR MEDDELA FÖRESKRIFTER SOM AVVIKER FRÅN FÖRSTA STYCKET.

Giftigt för hunden

DET FINNS MÅNGA SAKER SOM ÄR GIFTIGT FÖR HUNDEN OCH HÄR KOMMER EN LISTA PÅ NÅGRA AV SAKERNA:

- CHOKLAD
- LÖK
- XYLITOL
- VINDRUVOR/RUSSIN
- ALGER
- AVOKADO
- RÅ BROCCOLI (MEN KOKT BROCCOLI ÄR JÄTTEBRA FÖR HUNDEN)
- NÖTTER
- GLYKOL

- RÅ POTATIS
- ÖVERDOSERING AV MOROT
- RÅ ÄGGVITA
- SAFFRAN
- OJÄST DEG
- GRÖNMÖGELOST
- VISSA VÄXTER
- KOKTA BEN
- SALT
- EKOLLON
- MEDICINER FÖR MÄNNISKOR (HÅLL DESSA INLÅSTA)
- MÅNGA RENGÖRINGSMEDEL, BEKÄMPNINGSMEDEL
- KAFFE
- MAJSKOLVAR FASTNAR I MAG./TARMKANALEN

Vaccinationer

GRUNDVACCINATION

- PARVOVIRUSENTERIT
- VALPSJUKA
- VIRUSHEPATIT

TILLÄGGSVACCINATION

- RABIESVACCINATION
- KENNELHOSTA
- LEPTOSPIROS
- BORRELIA

Valpens skelett, leder och muskler

VALPENS SKELETT ÄR VÄLDIGT SKÖRT NÄR DEN ÄR LITEN. DET TAR CA 1–1,5 ÅR INNAN HUNDENS SKELETT ÄR HOPVÄXT (BEROENDE PÅ HUNDEN STORLEK). NÄR VALPEN ÄR LITEN SÅ ÄR T.EX. INTE HÖFTKULAN FÄST I HÖFTSKÅLEN, UTAN DESSA TVÅ ÄR LÅNGT IFRÅN VARANDRA. DETTA GÄLLER ÄVEN FLERA LEDER. TITTA PÅ RÖNTGENBILDEN AV EN 2 VECKORS VALP SÅ SER NI VAD VI MENAR. DET ÄR DÄRFÖR VIKTIGT ATT NI INTE LÅTER VALPEN SPRINGA PÅ HALA GOLV, UTAN HA MATTOR ÖVERALLT I HEMMET, DOM KAN ANNARS HALKA OCH EN SKADA SOM LÄTT HÄNDER HOS VALPAR ÄR ATT DOM HALKAR OCH STRÄCKER FRAMBENEN OCH SÅ KAN MAN SKADA BOGEN. LÅT INTE VALPEN LEKA MED FÖR STORA HUNDAR OCH FÖR INTENSIVT, DEN KAN LÄTT SKADA SIG. LÅT VALPEN LEKA MED ANDRA HUNDAR MEN HA KOLL OCH LÄMNA DOM INTE ENSAMMA SAMT ATT DOM SKA INTE LEKA FÖR LÄNGE DÅ KAN DET GÅ ÖVER I STRESS ISTÄLLET.

DETTA BETYDER INTE ATT NI INTE SKA LÅTA ERA VALPAR RÖRA PÅ SIG, TVÄRTOM, DOM SKA RÖRA PÅ SIG, MEN INTE MOTIONERAS. VALPARNA SKA RÖRA PÅ SIG FÖR ATT STÄRKA SKELETTET. SÅ LÅT DOM GÄRNA RÖRA SIG I SKOG OCH MARK, KLÄTTRA PÅ LITE LÄTTA STÄLLEN OCH BALANSERA PÅ LITE ENKLA TRÄD OCH STENAR.

Bilden tagen från: <https://pansargrisarna.wordpress.com/2015/04/12/motion-av-valpar/>

Aktivering

ATT AKTIVERA SIN VALP ÄR VIKTIGT, DETTA FÖR ATT DEN SKA FÅ UTLOPP FÖR SIN ENERGI. DOCK SKA MAN INTE MOTIONERA SIN VALP DÅ DEN INTE HAR ETT UTVECKLAT SKELETT OCH ATT KONDITIONSTRÄNING ÄR FARLIGT FÖR EN VALP. SÅ MAN SKA INTE CYKLA ELLER SPRINGA MED SIN VALP UTAN MAN KAN AKTIVERA DEN PÅ ANDRA SÄTT ISTÄLLET. EN VALP SKA INTE GÅ LÅNGA PROMENADER HELLER, UTAN HELST BARA RUNT KVARTERET OCH HEM IGEN. SEN I TAKT MED ATT DEN VÄXER OCH BLIR ÄLDRE SÅ UTÖKAR MAN PROMENADERNA OCKSÅ.

VALPENS SKELETT SITTE INTE RIKTIGT IHOP NÄR DEN ÄR LITEN UTAN SKELETTET VÄXER IHOP I TAKT MED ATT HUNDEN BLIR ÄLDRE OCH BLIR DET FELBELASTAT SÅ KAN SKADOR UPPSTÅ SOM KAN BLI SVÅRA ATT FÅ BUKT MED.

EN VALP SKA SJÄLVKLART RÖRA PÅ SIG FÖR ATT STÄRKA SKELETTET OCH STÄRKA KOORDINATIONEN. SÅ GÅ GÄRNA I SKOGEN PÅ MJUKT UNDERLAG, LÅT DEN STANNA OM DEN VILL ELLER LÅT DEN SKUTTA LITE OM DEN VILL. VALPEN FÅR GÄRNA KLÄTTRA PÅ SAKER, MEN VAR MED SÅ NI KAN HJÄLPA DEN OM DEN TAPPAR GREPPET, DÄRFÖR ÄR DET BRA ATT HA SELE FÖR DÅ KAN NI STÖTTA HUNDEN BÄTTRE ÄN MED HALSBAND.

UNDBIK ATT VALPEN SPRINGER PÅ HALA GOLV, LÄGG GÄRNA UT MATTOR LITE ÖVERALLT. DET ÄR VANLIGT ATT VALPEN HALKAR PÅ HALA GOLV OCH STRÄCKER DÅ UT FRAMBENEN SOM "BAMBI PÅ HAL IS" DETTA KAN ORSAKA NÅGOT VI BENÄMNER OCD = OSTEOKONDROS, SOM BLIR EN SKADA I BOGLEDEN HOS HUNDEN MED BENPÅLAGRINGAR SOM FÖLJD, DETTA LEDER I PRINCIP ALLTID TILL OPERATION OCH KAN BLI EN LÅNG REHAB OCH IBLAND KAN MAN INTE FÅ HUNDEN HELT BRA.

LÅT INTE VALPEN HOPPA FRÅN HÖGA HÖJDER SOM T.EX. BILENS BAKLUCKA, SOFFKANTEN, HÖGA STENAR OSV. LYFT NER DEN ISTÄLLET FÖR ATT SPARA PÅ ARMBÅGAR OCH BOGLEDER.

I OCH MED DETTA KAPITEL SKA NI INTE BLI RÄDDA ATT LÅTA ERAN VALP RÖRA PÅ SIG, MEN MAN SKA UNDVIKA VISSA SAKER OCH GÖRA MER AV ANDRA SAKER. FÖR LITE RÖRELSE KAN OCKSÅ SKADA HUNDEN, SÅ MEDELMÅTTA PÅ ALLTING SÅ BLIR DET EN BRA COMBO.

NOSARBETE ÄR NÅGOT SOM NI REDAN NU SKA AKTIVERA ER HUND MED, DET ÄR EN OERHÖRT BRA TRÄNINGSFÖRM FÖR HUNDEN. DEN STÄRKER SJÄLVFÖRTROENDET, DEN FÅR UTLOPP FÖR DET MENTALA AKTIVITETSBEHOVET.

- GÖM GODIS INOMHUS OCH LÅT HUNDEN LETA UPP DET
- LÄGG GODIS I TOARULLAR ELLER MJÖLKKARTONGER
- OM DU HAR EN GRÄVARE, SÅ GÖM GODISET/BENET SÅ HUNDEN FÅR GRÄVA UPP DEN
- LÄGG ETT KORVSPÅR
- TRÄ KORVRINGAR PÅ EN BUSKE
- SÄTT GODISET I BARKEN PÅ EN TALL OCH LÅT HUNDEN LETA REDA PÅ DOM
- LÅT MATTE ELLER HUSSE GÅ UT I SKOGEN OCH LÅT HUNDEN LETA PÅ PERSONEN

UNDVIK HUNDRASTGÅRDAR DÅ DET KAN FINNAS SMITTOR DÄR, SAMT ATT ALLA HUNDAR INTE GÅR IHOP. DET HAR HÄNT MÅNGA SKADOR PÅ HUNDAR I DESSA RASTGÅRDAR. MÅNGA HUNDAR ÄR STRESSADE ELLER BLIR JAGADE VILKET TYVÄRR INTE ÄGAREN UPPFATTAR ALLA GÅNGER. SÅ UNDVIK RASTGÅRDAR MED HUNDAR NI INTE KÄNNER.

SEN ÄR DET VIKTIGT ATT INTE SÄTTA HUNDEN UTANFÖR AFFÄREN, ÄVEN OM NI "BARA" SKA IN EN SNABBIS. NI VET INGENTING OM VAD SOM

HÄNDER UTANFÖR, HUNDEN KAN BLI ILLAGJORD, SPARKAD OSV OCH TILL OCH MED STULEN. SÅ LÄMNA HELLRE HUNDEN HEMMA NÄR NI SKA TILL AFFÄREN, FÖR ATT SEDAN GÅ EN PROMENAD NÄR NI KOMMER HEM.

Hund som ej släpper leksak

NÄR EN HUND INTE SLÄPPER EN LEKSAK SÅ ÄR DET INTE FÖR ATT DEN ÄR OLYDIG ELLER VILL BRÅKA MED DIG. DEN ANSER ATT DET ÄR DENNES LEKSAK OCH TYCKER ATT DET ÄR ROLIGT. DOCK MÅSTE VI LÄRA HUNDEN ATT KUNNA SLÄPPA LEKSAREN DÅ DEN KAN FÅ TAG I NÅGOT SOM KANSKE ÄR FARLIGT OCKSÅ.

VI SKA DÄRFÖR TRÄNA SÅ KALLAD BYTESHANDEL MED HUNDEN, DÄR HUNDEN FÅR NÅGOT I RETUR FÖR ATT DEN SLÄPPER SAKEN.

GE HUNDEN T.EX. EN LEKSAK SOM DEN KAN LEKA MED EN LITEN STUND, HA EN JÄTTEGOD GODIS BEREDD I ENA HANDEN. TA TAG I LEKSAREN, LUGNT OCH MJUKT, SÄG "LOSS" MED MJUK RÖST OCH STIRRA DEN INTE HÅRT I ÖGONEN, FÖRSÖK OCKSÅ ATT INTE LUTA ER ÖVER HUNDEN. HÅLL FRAM GODISET SÅ HUNDEN FÅR LUKT PÅ DEN, NÄR DEN SLÄPPER SÅ SÄGER DU "BRA" MED GLAD RÖST OCH GER GODISET DIREKT. GÖR DETTA MAX 3 GÅNGER EFTER VARANDRA MAX 1 GÅNG PER DAG OCH 3–4 GÅNGER PER VECKA. TÄNK PÅ ATT DET NI BYTER MED SKA VARA AV HÖGRE VÄRDE ÄN DET DEN HAR.

DET ÄR ÄVEN VIKTIGT ATT TÄNKA PÅ ATT OM HUNDEN LIGGER OCH TUGGAR PÅ ETT BEN OCH DU GÅR FÖRBI OCH DEN SKULLE MORRA LITE, GÖR INGEN AFFÄR AV DETTA, UTAN GÅ BARA FÖRBI. DET ÄR HUNDENS BEN SOM VI GETT DEN OCH HAR DÄRFÖR EGENTLIGEN INGET BEHOV AV

ATT TA TILLBAKA DET, TÄNK OM NI BLEV UTSATT FÖR SAMMA SAK 😊 DÅ SKULLE NI OCKSÅ BLI LITE IRRITERADE.

DOCK FÅR MAN HA KOLL PÅ SÅ ATT DET INTE ESKALERAR, DÅ MÅSTE MAN GÖRA NÅGOT ÅT DET. MEN TA ALDRIG HUNDEN I NACKEN ELLER LÄGG DEN PÅ RYGG, DET KOMMER BARA GÖRA HUNDEN MER OSÄKER PÅ DIG OCH ERAN RELATION KOMMER FÅ SIG EN TÖRN SAMT ATT HUNDEN KOMMER ÄNNU MERA ATT BÖRJA FÖRSVARA SINA SAKER.

DET ÄR VIKTIGT ATT INTE TRÄNA FÖR MYCKET BYTESHANDEL DÅ DET KAN GE RESURSAGGRESSIONER ISTÄLLET DÅ HUNDEN KAN SLÅ OM OCH BLI IRRITERAR ISTÄLLET FÖR ATT VI HELA TIDEN PLOCKAR AV DEN SAKER.

Hunden drar i kopplet

NÄR EN HUND DRAR I KOPPLET SÅ BETYDER DET INTE ATT DEN ÄR ENVIS ELLER STRUNTAR I VAD DU TYCKER, UTAN DEN HAR OFTAST MYCKET ENERGI SOM BEHÖVER UT, DÅ DEN OFTAST LEGAT OCH SOVIT INNAN OCH SAMLAT ENERGI. HUNDEN LEVER SITT LIV GENOM OSS PÅ ETT SÄTT, NÄR VI ÄR PASSIVA DÅ ÄR HUNDEN PASSIV, VILKET VI OFTAST ÄR INOMHUS, NÄR VI SEDAN KOMMER UTOMHUS SÅ GÅR VI SNABBT OCH DÅ ANPASSAR SIG HUNDEN TILL DET OCKSÅ, ALLTSÅ VI ÄR AKTIVA DÅ BLIR HUNDEN AKTIV. VI BEHÖVER VETA VARFÖR EN HUND DRAR DÅ DETTA ÄR SYMTOMET PÅ NÅGOT DEN BEHÖVER UTLOPP FÖR. SÅ VI BEHÖVER BEHANDLA ORSAKEN OCH INTE SYMTOMET.

GE HUNDEN NÅGON AKTIVERING INNAN NI GÅR UT SOM T.EX NOSÖVNING, ANVÄNDA HUVUDET MENTALT OSV.

VI MÅSTE OCKSÅ LÄRA OSS BERÖMMA NÄR HUNDEN GÅR FINT I KOPPLET, DÅ VI OFTAST BARA SÄGER TILL NÄR DET BLIR FEL.

PRECIS NÄR HUNDEN DRAR SÅ SÄGER DU ETT ORD MJUKT OCH FINT OCH STANNAR UPP, NÄR HUNDEN ÄR MED PÅ NOTERNA OCH NI SAMARBETAR GÅR NI VIDARE OCH OM HUNDEN GÅR MED SLAKT KOPPEL SE TILL ATT BERÖMMA RIKLIGT, MJUKT OCH LUGNT.

VÄLJ UT EN STRÄCKA PÅ 5–10 METER OCH GÅ DÄR EMELLAN OCH INVÄNTA TILLS HUNDEN INTE DRAR NÅGOT, DÅ BERÖMMER DU HUNDEN MED RÖSTEN MJUKT OCH FINT. DETTA BLIR SOM EN LITEN LYDNADSPLOTS. NÄR DU KÄNNER ATT HUNDEN INTE DRAR SÅ MYCKET OCH DET FUNGERAR BÄTTRE KAN NI UTÖKA AVSTÅNDET ALLT EFTER HAND.

DOCK MÅSTE MAN KOMMA IHÅG ATT TRÄNA KONSEKVENT FÖR ATT HUNDEN SKA KUNNA FÖRSTÅ.

Hund som hoppar

NÄR HUNDEN HOPPAR SÅ BETYDER DET INTE ATT HUNDEN ÄR OUPPFÖSTRAD ELLER VILL DOMINERA DIG. HUNDEN ÄR GLAD ATT SE SIN ÄGARE ELLER ANDRA BESÖKARE OCH VISSA HUNDAR MER ELLER MINDRE SVÅRT ELLER LÄTT FÖR ATT KONTROLLERA DETTA. DET ÄR HUNDENS SÄTT ATT HÄLSA ENLIGT DERAS BETEENDE, SÅ DÄRFÖR MÅSTE VI LÄRA HUNDEN HUR DEN SKA HÄLSA PÅ VÅRT SÄTT. DETTA KRÄVER KONSEKVENT TRÄNING AV ALLA SOM HANTERAR HUNDEN, DÅ HUNDEN INTE KAN FÖRSTÅ ATT 4 GÅNGER AV 5 ÄR DET INTE OK ATT HOPPA MEN DEN 5: E GÅNGEN ÄR DET OK. VIKTIGT ÄR ATT INTE DRA NER HUNDEN OCH SÄGA NEJ ELLER BLI ARG ELLER FRUSTRERAD DÅ KOMMER DEN BARA BLI FRUSTRERAD SJÄLV OCH

ANTAGLIGEN HOPPA ÄNNU MER. VI MÅSTE VARA LUGNA OCH TRYGGA NÄR VI SKA TRÄNA VÅR HUND, DÅ BLIR OCKSÅ HUNDEN TRYGG.

NÄR DET KOMMER HEM FOLK:

OFTAST SÅ BRUKAR DENNA DEL VARA KAOSARTAD FÖR ALLA J DET FINNS FLERA SÄTT ATT GÖRA DETTA PÅ OCH ETT SÄTT SOM MAN SKA UNDVIKA ÄR ATT LÅSA IN HUNDEN, VILKET KOMMER SKAPA ÄNNU MER STRESS OCH FRUSTRATION FÖR DEN FÖRSTÅR INTE VAD SOM ÄR FELET. DET ENA MAN KAN GÖRA ÄR ATT HA HUNDEN I ETT NÄRANSLUTANDE RUM TILL DÖRREN, DÄR HUNDEN FÅR VARA MED ETT KOMPOSTGALLER, DÄR DU SOM ÄGARE STÅR SEDAN UTANFÖR OCH GER HUNDEN LITE GODIS OCH GÄRNA FÅR DEN ATT SITTA ELLER LIGGA NER, DETTA KANSKE INTE FUNGERAR PÅ EN GÅNG, DÅ HUNDEN HAR OLIKA ENERGINIVÅER OCH KONTROLL. DET ÄR VIKTIGT ATT GE HELA DIN UPPMÄRKSAMHET TILL HUNDEN I DETTA LÄGE OCH BARA BED OMS OM KOMMER HEM TILL ER ATT TA AV SIG KLÄDERNA SOM DOM BRUKAR OCH MEDDELA ATT DU TRÄNAR HUNDEN OCH INTE ÄR OTREVLIG. DETTA KAN MAN GÖRA TILLS HUNDEN KAN KONTROLLERA SIG SJÄLV INNANFÖR GRINDEN. NÄSTA STEG BLIR ATT FÖRSÖKA HA HUNDEN HOS SIG I HALLEN, HA DÅ GÄRNA EN BÄDD ELLER FILT SOM HUNDEN LÄRT SIG VARA PÅ, ENLIGT KAPITEL OM FILTRÄNING. DU MÅSTE ÄVEN HÄR GE HUNDEN HELA DIN UPPMÄRKSAMHET OCH TÅLAMOD. BLI INTE ARG ELLER IRRITERAD DÅ DET BARA KOMMER GÖRA DIN HUND MED OSÄKER. GÖR SAMMA SAK OCH GE GODIS I LUGN OCH RO, LOCKA TILLBAKA HUNDEN OM DEN VILL GÅ IVÄG. MAN KAN HA ETT KOPPEL OM DET KÄNNES BÄTTRE, MEN MAN FÅR ABSOLUT INTE DRA I DET ELLER ORSAKA OBEHAG, DET ÄR BARA EN LINA FÖR ATT HUNDEN INTE SKA FÅ CHANSEN ATT SPRINGA FRAM. BE ÄVEN DOM SOM KOMMER HEM ATT IGNORERA HUNDEN TOTALT, FÖR DET GER ANNARS OCKSÅ MER ENERGI TILL HUNDEN OM DOM SOM KOMMER HEM OCKSÅ ÄR UPPSPELTA. I DETTA BEHÖVS KONSEKVENT TRÄNING, FÖR ATT HUNDEN SKA FÖRSTÅ.

HUNDEN HOPPAR PÅ FOLK:

HÄR GÄLLER DET OCKSÅ ATT VARA KONSEKVENT MED LUGN OCH MJUK RÖST OCH HAND. NÄR HUNDEN HOPPAR FÖRSÖK INTE ATT DRA NER DEN ELLER KNUFFA NER DEN, KOM IHÅG DET ÄR HUNDENS SÄTT ATT HÄLSA SÅ DEN TYCKER INTE DET ÄR FEL. VÄNTA UT HUNDEN TILL DEN HAR ALLA 4 TASSAR I BACKEN SE DÅ TILL MED LUGN RÖST ATT BERÖMMA OCH GE EN GODIS. DETTA ÄR OCKSÅ KONSEKVENT TRÄNING SOM GÄLLER, HUNDEN KOMMER OFTAST FATTA DETTA SNABBT ATT TYDLIGEN LÖNAR SIG ATT STÅ PÅ BACKEN MED ALLA 4 TASSAR ISTÄLLET FÖR ATT HOPPA. SE DOCK TILL ATT HUNDEN INTE FÅR CHANS ATT HOPPA PÅ FOLK UTAN HÅLL DEN LÄNGRE IFRÅN I KOPPLET OCH INVÄNTA TILLS DEN STÅR MED ALLA 4 TASSAR I BACKEN.

Leka med hunden

LEKEN ÄR OERHÖRT VIKTIGT FÖR DIG OCH HUNDEN, DEN GER GLÄDJE, UTLOPP FÖR OLIKA BETEENDEN OCH ERAN RELATION MÅR BRA AV DET. OFTAST ÄR DOCK PROBLEMET ATT VI GÖR DET FÖR LÄNGE ELLER OFTA, VI KÖR FÖR LÅNGA STUNDER SÅ ANTINGEN HINNER HUNDEN TRÖTTNA OCH GÅ IVÄG ELLER SÅ KOMMER DET ATT STRESSA DEN ISTÄLLET. SÅ HÄR GÄLLER DET ATT AVVÄGA HUR LÄNGE MAN SKA LEKA MED HUNDEN. NÄR VI LEKER MED HUNDEN MÅSTE VI OCKSÅ GÅ IN HELHJÄRTAT SJÄLVA FÖR ATT DET SKA VARA KUL OCH ÄKTA. LEK MED HUNDEN ENDAST CA 10 SEKUNDER, SEN BEGÄR DU LOSS OCH ATT DEN SÄTTER SIG NER I CA 10 SEKUNDER, SEN LEKER NI 10 SEKUNDER OCH VILAR 10 SEKUNDER. NÄR NI HAR VILA SÅ TAR DU UN DAN LEKSAREN OCH GÖMMER DEN UNDER TRÖJAN ELLER LIKNANDE OCH SÅ ÄR NI BARA PASSIVA. SKULLE HUNDEN

HOPPA BLI INTE ARG ELLER HÖJ RÖSTEN, UTAN VISA NER DEN MED MJUK HAND TILL SITT OCH LUGN RÖST. GÖR DETTA I 5 REPETITIONER SEN ÄR DET BRA FÖR DAGEN. GÖR DETTA CA 4 DAGAR I VECKAN.

KASTA BOLLAR ÄR DET MÅNGA HUNDAR SOM GILLAR SOM LEK, DOCK SKA MAN OCKSÅ HA MED SIG ATT DETTA KAN STRESSA HUNDEN ISTÄLLET. NI KAN GÖRA PÅ SAMMA SÄTT SOM FÖRRA LEKEN MED LEKSAKEN MED PAUS OCH AKTIVITET. DOCK RÄCKER DETTA MED CA 2-3 GÅNGER I VECKAN. OM NI KÖR DENNA DEL EN GÅNG FÅR NI PLOCKA BORT EN DEL/GÅNG FRÅN LEKEN MED LEKSAKEN, SÅ DET INTE BLIR BÅDE OCH. UNDVIK DOCK ATT BARA ANVÄNDA DENNA DEL MED ATT KASTA BOLL, UTAN LEK VARIERAT MED HUNDEN.

Hund som biter på saker

HUNDAR GNAGER. DET ÄR NATURLIGT, NORMALT OCH NÖDVÄNDIGT BETEENDE FÖR HUNDAR, SPECIELLT FÖR VALPAR OCH UNGA HUNDAR.

DET ÄR DITT ANSVAR SOM HUNDÄGARE ATT TILLHANDAHÅLLA MÅNGA LEKSAKER, SOM HUNDEN FÅR TUGGA PÅ OCH ATT LÄRA DIN HUND ATT ANVÄNDA DEM.

GE DIN HUND MÅNGA TUGGLEKSAKER SOM T.EX. BEN AV OLIKA SLAG SOM, DET FINNS OCKSÅ TUGGHORN SOM INTE SLÄPPER NÅGRA BITAR, ÄLGHUDBEN AV MÄRKET RAUH! ÄR BRA ATT TUGGA PÅ.

OM DU KOMMER PÅ DIN HUND MED ATT TUGGA PÅ NÅGONTING SOM INTE ÄR TILLÅTET, SÅ AVBRYTER DU HUNDEN OCH GER DEN ISTÄLLET

NÅGONTING TILLÅTET ATT TUGGA PÅ ISTÄLLET. VAR KONSEKVENT, OCH UTHÅLLIG.

OM DIN HUND BITER SÖNDER NÅGONTING MEDAN DU ÄR BORTA, SÅ FÅR DU INTE BLI ARG NÄR DU KOMMER HEM; HUNDEN KOMMER INTE ATT ASSOCIERA DIN ILSKA MED TUGGANDET. LÄS MER UNDER SEPARATIONSÅNGEST.

Hund som skäller

HUNDAR SKÄLLER, DET ÄR NATURLIGT!

VISSA RASER SKÄLLER MER ÄN ANDRA, DÅ DE ÄR AVLADE FÖR DET. HUNDEN SKÄLLER AV EN ANLEDNING, DET ÄR HUNDENS SÄTT ATT KOMMUNICERA, "DET KOMMER NÅGON!", "JAG ÄR HUNGRIG!", "KOM INTE NÄRMRE!" ELLER "JAG VILL LEKA!".

LYSSNA PÅ DIN HUND OCH HITTA ORSAKEN TILL ATT HUNDEN SKÄLLER.

FUNDERA ÖVER IFALL SKÄLLANDET VAR EN LÄMPLIG RESPONS. DU KANSKE TYCKER ATT SKÄLLANDET ÄR OKEJ UNDER VISSA FÖRHÅLLANDEN.

ANNARS KANSKE DU TYCKER ATT DET VORE BÄTTRE ATT LÄRA HUNDEN ETT ANNAT SÄTT ATT BERÄTTA VAD SOM HÄNDER, ELLER VAD DEN BEHÖVER, GENOM T.EX SKVALLERTRÄNING. PRATA MED DIN INSTRUKTÖR OM DU TYCKE DET ÄR ETT PROBLEM SÅ HJÄLPER VI DIG.

Separationsångest

SEPARATIONSÅNGEST SES HOS RÄTT MÅNGA HUNDAR OCH BEROR OFTA PÅ ATT HUNDEN INTE ÄR TRÄNAD TILL ATT VARA SJÄLV, TRAUMATISKA UPPLEVELSER NÄR HUNDEN VARIT SJÄLV.

DET ÄR VIKTIGT ATT TRÄNA VALPEN I ATT VARA SJÄLV REDAN FRÅN BÖRJAN, OCH DÅ BÖRJA MED KORTA STUNDER. TÄNK PÅ ATT LÄMNA OCH KOMMA TILLBAKA TILL HUNDEN LUGNT OCH SANSAT, TALA GÄRNA OM FÖR HUNDEN ATT DU GÅR, HÄLSA GÄRNA PÅ HUNDEN NÄR DU KOMMER TILLBAKA, MEN UPPMUNTRA INTE HUNDENS KÄNSLA GENOM ATT VARA ÖVERSVALLANDE GLAD ELLER LEDSEN.

PÅBÖRJA GÄRNA TRÄNINGEN MED UPPBINDNING NÄR NI ÄR UTE PÅ PROMENAD, T.EX. I ETT TRÄD OCH GÅ NGN METER IFRÅN OCH BERÖM NÄR HUNDEN ÄR TYST OCH LUGN, KAN HUNDEN INTE LÄMNAS UPPBUNDEN, DÅ DEN FORTFARANDE SER, KÄNNER OCH HÖR SIN FÖRARE, KAN DET BLI SVÅRARE OM MAN LÄMNAR DEN SJÄLV. TÄNK PÅ ATT DET I SVERIGE INTE ÄR OKEJ ATT HA EN HUND I BUR, HEMMA, INOMHUS, SÅ ATT STÄNGA IN EN HUND I EN BUR NÄR DU LÄMNAR DEN ÄR INTE OKEJ, ÄVEN OM HUNDEN MÅR BRA AV DET.

MEN TRÄNA GÄRNA HUNDEN I ATT GILLA EN BUR, OCH HA DEN ÖPPEN, OCH TILLGÄNGLIG FÖR HUNDEN ATT LÄGGA SIG I NÄR DEN VILL.

FUNDERA PÅ OM HUNDEN SKA HA TILLGÅNG TILL HELA HUSET ELLER LÄGENHETEN NÄR DEN ÄR ENSAM, DET KAN SKAPA STÖRRE STRESS, SAMTIDIGT SOM DET FINNS HUNDAR SOM BLIR STRESSADE AV ATT VARA INLÅSTA I ETT RUM, INDIVIDANPASSA ALLTID TRÄNINGEN!

Ordet "NEJ" – Behövs det?

FÖRSÖK ATT GE HUNDEN FÖRUTSÄTTNINGAR ATT LYCKAS ISTÄLLET FÖR ATT BEHÖVA SÄGA NEJ, VILKET VI OFTA GÖR. DET ÄR ETT MÄNSKLIGT ORD SOM HUNDEN EJ FÖRSTÅR, DET ENDA DEN FÖRSTÅR ÄR ATT DEN KÄNNER SER PÅ DITT KROPPSSPRÅK ATT DU ÄR I AFFEKT, DETTA GÖR BARA DIN HUND MER ILLA TILL MODS. FÖRSÖK DÄRFÖR ATT VISA VAD SOM ÄR RÄTT ISTÄLLET FÖR ATT SKÄLLA PÅ HUNDEN.

HUNDEN FÖRSTÅR OFTAST INTE VAD VI VILL ELLER MENAR, SÅ DÄRAV MÅSTE VI FÖRSÖKA VISA VAD SOM ÄR RÄTT ISTÄLLET. VI KAN OFTAST SÄNKA VÅR HUNDS MOTIVATION OM VI ANVÄNDER ORDET NEJ HELA TIDEN OCH DET VILL VI JU INTE GÖRA 😊

ANVÄND ORDET "NEJ" NÄR DU VERKLIGEN BEHÖVER DET SÅ SOM I EN AKUT SITUATION, DÅ KOMMER HUNDEN ATT LYSSNA.

GENOM ATT VI HÖJER RÖSTEN SÅ KOMMER VI BARA ORSAKA STRESS HOS VÅRA HUNDAR OCH OFTAST SÅ ESKALERAR SITUATIONEN ÄNNU MERA.

Hantering

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT KUNNA HANTERA SIN HUND?

- DET ÄR VIKTIGT FÖR ATT KUNNA GÅ TILL VETERINÄREN, TRIMMA SIN HUND, KLIPPA KLOR, UTSTÄLLNING OSV. TRÄNA DETTA GENOM ATT T.EX. LYFTA PÅ HUNDENS ÖRA

OCH BELÖNA MED GODIS. LYFT PÅ ENA TASSEN OCH BELÖNA MED GODIS. TA I SVANSEN OCH BELÖNA MED GODIS. MAN UTÖKAR SEDAN GENOM ATT HÅLLA LÄNGRE STUNDER OCH TA PÅ FLERA STÄLLEN, MEN UTÖKA LÅNGSAMT OCH VAR NOGA MED ATT BELÖNA. BLI INTE ARG PÅ HUNDEN OM DEN INTE VILL, DÅ HAR DU ANTAGLIGEN GÅTT FÖR FORT FRAM OCH FÅR BACKA I DIN TRÄNING. IBLAND KAN DET BERO PÅ RÄDSLÅ OCH DÅ ÄR DET BRA ATT DU PRATAR MED DIN INSTRUKTÖR FÖR ATT SE HUR NI KAN GÅ VIDARE. MAN KAN ÄVEN GÅ TILL VETERINÄREN OCH TRÄNA UTANFÖR OCH I VÄNTRUMMET, ATT BARA SITTA DÄR ÄR NYTTIGT OCH BELÖNA RIKLIGT MED GODIS.

HUNDSPORTER

VILKA HUNDSPORTER KAN MAN TRÄNA OCH AKTIVERA SIN HUND MED?

Nosework

- I DENNA SPORT LÄR MAN HUNDEN ATT LETA EFTER 3 OLIKA DOFTER I KARTONGER, INOMHUS, UTMOMHUS OCH FORDONSÖK. DETTA ÄR EN SPORT SOM ALLA HUNDAR BORDE FÅ GÖRA DÅ DET ÄR EN UTMÄRKT AKTIVERING FÖR UNGA SOM GAMLA OCH GÖR ATT HUNDEN BLIR NÖJD DÅ DEN FÅR ANVÄNDA SIN NÄSA.

Freestyle

- I DENNA SPORT LÄR MAN HUNDEN OLIKA TRICKS SOM MAN SEDAN SÄTTER IHOP I EN SLINGA OCH HAR MUSIK TILL. DET ÄR ETT LÄTTSAMT SÄTT ATT AKTIVERA SIN HUND MED OCH DET GER ERAN RELATION ETT BRA SAMARBETE OCH KOMMUNIKATION, HUNDARNA BRUKAR ÄLSKA DETTA.

Agility

- I DENNA SPORT SKA HUNDEN LÄRA SIG OLIKA HINDER DEN SKA TA SIG ÖVER TILLSAMMANS MED DIG DÄR DU SKA VISA HUNDEN VART DEN SKA SPRINGA OCH HOPPA. HUNDEN SKA HELST VARA 1,5 ÅR INNAN MAN BÖRJAR MED DENNA SPORT DÅ MAN VILL ATT HUNDEN SKA HA VÄXT KLART FÖRST.

Rallylydnad

- I DENNA SPORT SKA MAN TILLSAMMANS GÅ EN BANA DÄR DET FINNS SKYLTA UPPSTÄLLDA OCH MAN SKA UTFÖRA DET SOM STÅR PÅ SKYLTEN. DET ÄR INTE LYDNAD I DEN BEMÄRKESEN UTAN MER VARDAGSLYDNADSMOMENT MAN UTFÖR. DETTA BRUKAR VARA EN ROLIG FORM AV LYDNADSTRÄNING SOM ÄR LITE MER AVSLAPPNAD ÄN VANLIG LYDNAD.

Olika sorts spår

- DET FINNS MÅNGA OLIKA SORTS SPÅR MAN KAN AKTIVERA SIN HUND MED SÅ SOM VILTSPÅR DÄR MAN ANVÄNDER BLOD OCH EN SKANK, PERSONSPÅR DÄR HUNDEN SKA SPÅRA EN MÄNNISKA, MAN KAN GÖRA DET ENKELT OCH BARA LÄGGA ETT GODISSPÅR, KORVSPÅR ELLER LIKANDE.

Friskvårdskurser ÄR NÅGOT SOM ÄR BRA ATT GÅ PÅ TILLSAMMANS MED SIN HUND. DÄR FÅR MAN LÄRA SIG OLIKA TRÄNINGSSÄTT SOM ÄR BRA FÖR ATT STÄRKA HUNDENS KROPP (SKELETT, LEDER, SENOR, MUSKLER). DETTA BRUKAR VARA OERHÖRT POPULÄRT HOS HUNDEN ATT GÖRA DÅ EN HUND GILLAR ATT ARBETA MED SIN KROPP PÅ OLIKA SÄTT. HOS OSS ERBJUDER VI FÖLJANDE FRISKVÅRDSKURSEN:

- MASSAGE
- DRAG
- KROPPSKONTROLL
- CIRKELFYSS
- BALANSBOLLSKURSER

- SEGLATSEN – EN SJÄLSLIG RESA TILLSAMMANS
- DOGA
- DOGPARKOUR

OCH MYCKET MYCKET MERA 😊

DET KAN ÄVEN VARA BRA ATT GÅ EN TEORIKURS I T.EX. ETOLOGI – HUNDENS BETEENDE FÖR ATT LÄRA SIG MER OM HUR MAN LÄSER AV EN HUND OCH VAD DEN FÖRSÖKER FÖRMEDLA TILL OSS.

SÅ KIKA IN PÅ VÅR HEMSIDA FÖR ATT GÖRA NÅGOT MER KUL TILLSAMMANS MED DIN HUND

www.faluhundsallskap.se

TILL SIST

DET FINNS MYCKET MYCKET MERA SOM VI SKULLE VILJA FÖRMEDLA TILL ER SOM PRECIS FÅTT HEM ERAN LILLA SÖTA VALP, DOCK MÅSTE VI DRA STRECKET NÅGONSTANS 😊

VI VILL ATT NI FÖRSÖKER VARA KÄLLKRITISKA NÄR NI SÖKER PÅ INTERNET OM OLIKA SAKER KRING HUND, ALLT SOM STÅR STÄMMER INTE OCH DET FINNS MÅNGA TRÄNINGSMETODER SOM KAN VARA RENT AV FARLIGA ATT UTSÄTTA SIN HUND FÖR. HUNDEN HAR KÄNSLOR PRECIS SOM VI MÄNNISKOR OCH DESSA SKA VI VARA RÄDDA OM. SKULLE DET UPPSTÅ

NÅGOT PROBLEM SOM NI INTE VET HUR NI SKA GÖRA MED, SÅ VÄND ER
TILL OSS I FÖRSTA HAND, VI FINNS DÄR FÖR ER OM NI BEHÖVER 😊

FÖRSÖK ATT HA ROLIGT TILLSAMMANS OCH UNDVIK ATT HAMNA I
KONFLIKTER OCH BÖRJA BRÅKA. FÖRSÖK ANDAS OCH HA UTHÅLLIGHET,
DET ÄR BÅDE UNDERBART OCH JOBBIGT ATT HA VALP.

VALPAR OCH HUNDAR SOM ÄR OTRÄNADE ORKAR OFTAST INTE TRÄNA
MER ÄN CA 2–5 MINUTER, SEN ÄR DEN TRÖTT. DU KAN T.EX. FYLLA EN
BURK MED CA 10 GODISAR, NÄR DOM ÄR SLUT SÅ TAR NI EN PAUS I
TRÄNINGEN. PAUSEN KAN VARA 1–2 TIMMAR.

TACK FÖR ATT NI VÄLJER ATT GÅ VALPKURS HOS OSS OCH VI HOPPAS NI
FÅR EN ROLIG TID FRAMFÖR ER TILLSAMMANS MED OSS

VARMA HÄLSNINGAR OCH TACK // FALU HUNDSÄLLSKAP

HUND SPRÅK

med Bostonterriern Boogie

ALERT

MISSTÄNSAM

ÄNGSLIG

HOTAD

ARG

"FREDI!"

tittar bort/vänder bort huvudet

STRESSAD

gäspar

STRESSAD

släktar sig om nosen

"FREDI!"

nosar på marken

"RESPEKTI!"

vänder om & går iväg

"BEHÖVER LITRYMME"

visar ögonvita/whale eye

LURPASSAR

STRESSAD

klrar sig

STRESSAR AV

skakar av sig

AVSLAPPNAD

öron mjukt bakåt, blinkande ögon

"RESPEKTI!"

vänder ryggen till

SNÄLL & VÄNLIG

rundad kropp

VÄNLIG

"SNÄLLA SNÄLLA"

runt valpsikte

"JAG ÄR DIN KELGRIS"

klå-mage pose

HEJ JAG ÄLSKAR DIG!

sträcker på sig

"JAG ÄR SNÄLL!"

lrbugning

"REDO!"

jaktbugning

"DU SKA MATA MIG!"

NYFIKEN
huvudet på sned

GLAD
(eller varm)

ÖVEREXALTERAD
slingrande

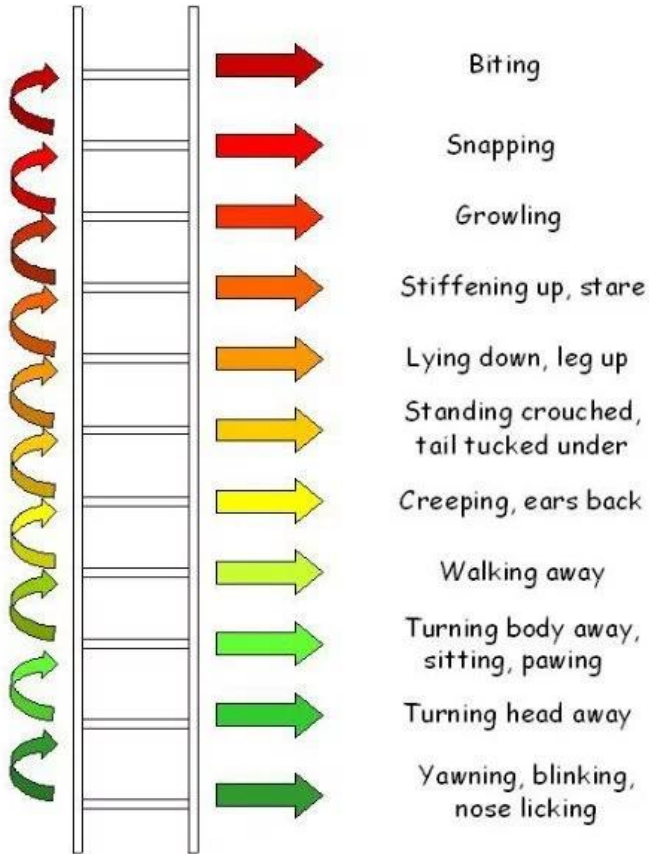
"MMMM..."

"JAG ÄLSKAR DIG
SLUTA INTE"

The Canine 'Ladder of Aggression'

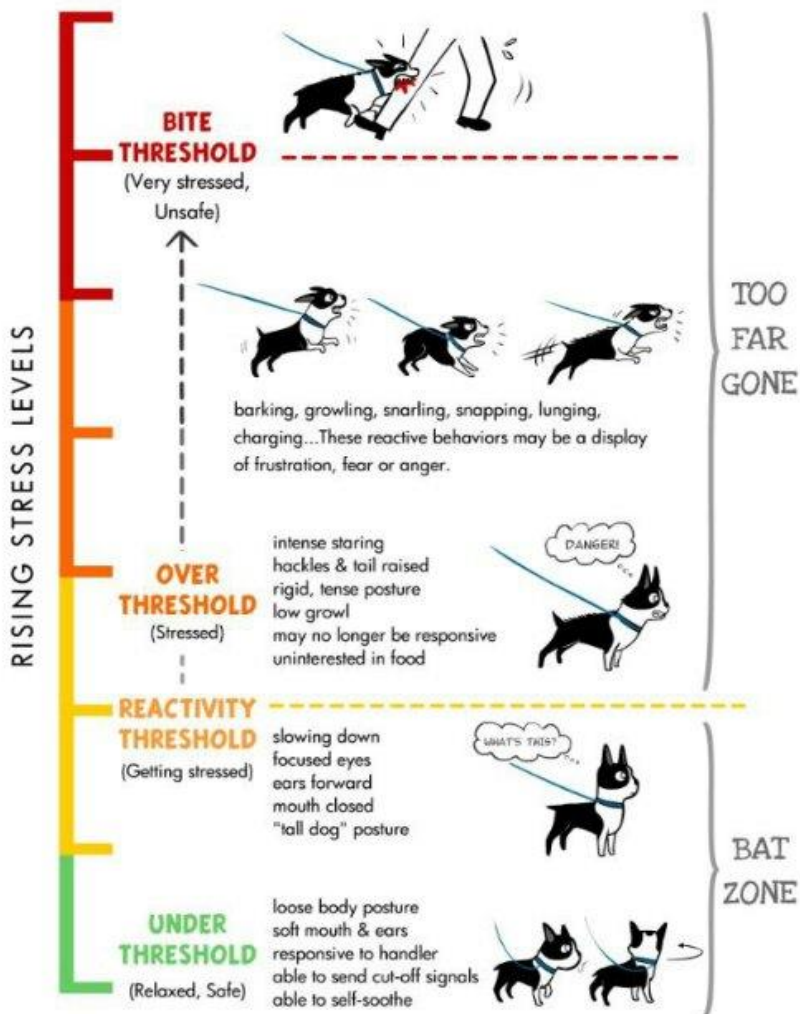

© Kendal Shepherd 2004

How a dog reacts to stress or threat

REACTIVITY CHART

WHEN DOG ENCOUNTERS A TRIGGER

Identifying Fearful Body Language in Dogs

These body language signals indicate that a dog may be fearful.

Ears back

Tucked tail

Trembling

Avoids eye contact

Crouching

Cowering

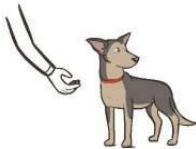
Lip licks

Backing away

Running away

Not interested in food

Does not approach

How To Meet A Dog

Do

- ✓ Kneel and turn to side
- ✓ Keep your face up and away from dog's face

- ✓ Walk up slowly and speak softly
- ✓ Allow dog to approach you
- ✓ Pet gently for a few seconds then stop
- ✓ Always ask before petting

Don't

- × Reach towards or over head
- × Make direct eye contact
- × Make quick movements or loud noises
- × Hug a dog you just met
- × Pet a dog while holding a baby

A dog is afraid if you see:

- Wide, worried eyes
- Leaning or looking away
- Ears back, tail low or tucked

CALMING SIGNALS

ALERT

SCARED

"PLEASE..."

"PEACE!"

"PEACE!"

(BIG YAWN)

"PEACE!"

I'LL BE NO THREAT

I'LL BE NO THREAT

I'LL BE NO THREAT

BEING FRIENDLY

LET'S PLAY!

SUBMISSION

CUTE HARMLESS PUPPY

HYPERAROUSAL

HYPERACTIVE

DESTRUCTIVE

PANTING

FACIAL GRIMACE

UNABLE TO FOCUS

SNATCHING TREATS

MOUNTING

LIPSTICK SHOWING

CONSTANTLY JUMPING
AND MOUTHING

EXCESSIVE FRIENDLINESS

Vet Behaviour Team
Phone: 0432881174
www.vetbehaviourteam.com

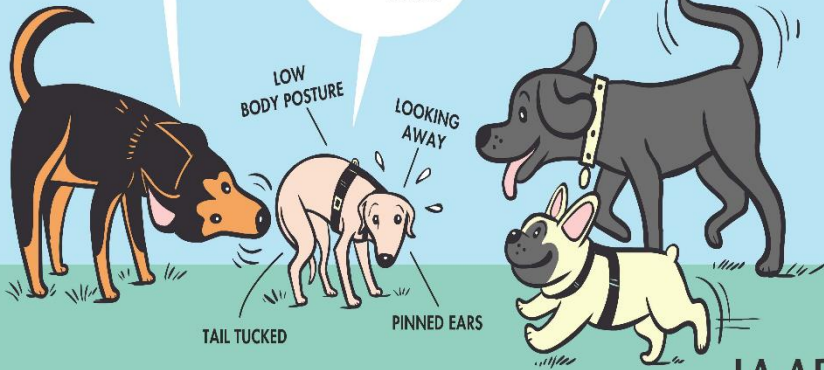

IS YOUR DOG SCARED?

HELLO
HELLO!

Please leave
me alone.

Look who's
here!

IAABC
INTERNATIONAL ASSOCIATION OF
ANIMAL BEHAVIOR CONSULTANTS
iaabc.org

How Kids SHOULD Interact with Dogs

Use common sense.

Be polite and kind to pets

Learn to recognize when your dog is scared or anxious

Play appropriate games with pets, such as:

Fetch

Training tricks (like roll over, shake, beg, etc.)

Walking and running with a dog

Playing hide-n-seek

Always remember:

Supervise all interactions. Accidents can happen in a split second.

Train your dog to associate the kids with positive experiences so he'll be more likely to tolerate your child in case she accidentally interacts inappropriately.

Dr. Sophia Yin, DVM, MS
The Art and Science of Animal Behavior

For additional free dog bite prevention resources and more dog behavior books and products, visit www.dogsophiayin.com

Vad vi kräver av en hund?

En hund ska vara tyst och inte synas – men den ska skälla och vakta om någon kommer.

Den ska vara snäll mot människor – men morra åt misstänkta personer.

Den ska vara snäll mot barn – men barn behöver inte alltid vara snälla mot dem.

Den ska släppa in jultomtar och sotare – men mota bort tjuvar.

Den ska vara lugn och inte bråka – men den ska vara pigg och lekfull.

Den ska ha "krut" i sig och vara framåt – men ändå kunna gå kopplad i snigelfart med sin ägare.

Den ska förstå vad man säger – ofta utan att man först har lärt den förstå.

Den ska lyda omedelbart – men ändå vara självständig och personlig.

Man måste säga att hundar är fantastiska, för just dessa krav uppfyller de.

Anders Hallgren

Dogs Don't Bite "Out of the Blue."

Many bites can be prevented if people learn to read a dog's body language.

This dog's whole body is wagging calmly and he is panting. He is happy to see you.

He is not yawning because he is tired. He is anxious and he hopes you will leave him alone.

Her tail is high, her body is stiff and her mouth is closed. "I'm warning you. Back off!"

A tail tucked in, even if wagging a bit, means a very worried dog. "Please stay away from me."

The tongue flick and the slow, stiff tail wag tell you this dog is very unsure. "Go away."

This dog is turning her head away in order to avoid conflict. She doesn't want to be bothered.

The half-moon eye and the closed mouth tell you this dog is uncomfortable. "Leave me alone!"

The "freeze and stare" is a very dangerous sign! This dog will bite if you persist.

For more information about dog bite prevention, visit www.doggonesafe.com.

doggone safe

LITTERATURTIPS
